

Bachelorprojekt omhandlende sygeplejerskens omsorg for den pårørende hustru til en hjerteopereret patient

Dette bachelorprojekt er gennemført på Sygeplejeskolen i Århus i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed gennem inddragelse af interviewmateriale fra Hjerterehabiliteringen på Bispebjerg Hospital. Projektet er gennemført af sygeplejestuderende Maria Lægård Jensen i foråret 2008.

Følgende problemformulering er søgt besvaret: *Hvordan kan sygeplejersken gennem kommunikation yde omsorg for hustruen til den hjerteopererede patient i det postoperative forløb, og på hvilken måde kan dette fremme hustruens mestring af situationen?*

Den specifikke fokusering på omsorg for hustruen frem for omsorg for ægtefællen generelt skyldes til dels kriterier for begrænsning af projektets omfang. Ligeledes fremhæver de amerikanske sygeplejeteoretikere Patricia Benner og Judith Wrubel, at en pårørende hustru oftest vil være mere følelsesmæssigt påvirket af situationen efter en hjertesygdom sammenlignet med en pårørende mand¹.

Selvom hustruen til en hjerteopereret patient har behov for sygeplejefaglig omsorg i det postoperative forløb, og vigtigheden heraf er stor, er indsatsområdet ofte relativt overset i den kliniske praksis. En kvantitativ forskningsartikel udarbejdet af amerikanske sygeplejersker påpeger, at ægtefæller til patienter med hjertelidelse ofte oplever større bekymring og depression samt mindre følelse af kontrol, end patienterne selv oplever. Ligeledes fremhæves, at patienternes psykosociale tilpasning til sygdommen er dårligere, når ægtefællen er mere bekymret eller deprimeret end patienten². Herudfra ses at omsorg for den pårørende kan være omsorg for patienten.

Omsorg kan ydes gennem kommunikation – som bør være meningsfuld og tage afsæt i hustruens livsverden. Med baggrund i den kvalitative artikel ”Endurance – integration of strength and vulnerability in relatives' response to open heart surgery as a lived experience” samt det kvalitative fokusgruppeinterview fra projektet ”Den Kompetente Pårørende” udarbejdet af Sociolog Nina Konstantin Nissen for Hjerterehabiliteringen på Bispebjerg Hospital, er der udledt to fremtrædende

---

¹ Benner P, Wrubel J. Omsorgens betydning i sygepleje – stress og mestring ved sundhed og sygdom. 1. udgave. København: Munksgaard Danmark; 2001. s. 251-284.

² Moser DK, Dracup K. Role of Spousal Anxiety and Depression in Patients' Psychosocial Recovery After a Cardiac Event. Psychosomatic Medicine 2004;66: 527-532.

kategorier som synes essentielle i hustruens livsverden:

1. Hustruen har en følelse af at skulle være stærk i situationen og derfor undertrykke sine følelser
2. Hustruen efterspørger information om det fysiske såvel som det psykiske aspekt

Information om det fysiske i forhold til patientens operation såvel om det psykiske i forhold til egne reaktioner kan støtte hustruen i at mestre den uvante situation. Processen kan dog kompliceres, fordi hustruen muligvis er i en krise i chokfasen og derfor ikke er i stand til at modtage informationen. Sygeplejersken kan ligeledes støtte hustruen i mestring ved at være en ressource for hustruen og opnå et kendskab til hende som person. Dette kendskab kan sygeplejersken opnå ved at få et indblik i hustruens livsverden. Hvis sygeplejersken lader hustruen bekræfte gyldigheden af sine observationer af hende opnås måske et indblik i hustruens livsverden, fordi hustruen herved har mulighed for at fortælle om sine oplevelser. Kendskab til hustruen som person er ligeledes grundlaget for at give individuelt tilpasset information, hvilket må tilstræbes.